

वतां
विप्रयः ॥ १ ॥
पांसि
मोप्रवत्
ध्या
स्मा ।
॥ अथ श्रीमद्देवीभागवते दशमस्कंधः प्रारभ्यते ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ देवेन्द्रमौलिमंदारमकरंदकरुणारुणौ ॥ अरुणाचरणौवंदेकरुणावरुणालयौ ॥ १ ॥ चतुर्विंशतिभिःपद्यैर्मनोःस्वायंभुवस्यच ॥ आख्यानंवर्णयतेसम्यगत्रदेव्याःकथानकम् ॥ २ ॥
तत्राष्टमस्कंधादौजनमेजयेनराज्ञाभगवत्याविराट्स्वरूपं पृष्ठम् तथायस्मिन् यस्मिंश्चैस्थानेयेनयेनच पूज्यते तत्सर्ववदेतिपृष्ठोव्यासो नारदनारायणसंवादमुखेनसर्ववर्णयामासनवमस्कंधपर्यंतम् ॥ तथा
ऽष्टमस्कंधेएवान्यःप्रश्नःकृतोमन्वतरेषुसर्वेषुयद्यद्वेषेणपूज्यते तत्सर्ववदेतितस्योत्तरं नारदनारायणसंवादमुखेनवदशमस्कंधेवदति तत्रनवमस्कंधांतिसर्वेभनवोभगवतीभिवाराध्यतत्तत्पदं प्राप्नुयुरिति

श्रीगणेशायनमः ॥ नारद उवाच ॥ नारायणधराधारसर्वपालनकारण ॥ भवतोदीरितं देवीचरितं पापनाशनम् ॥ १ ॥ मन्वंतरेषुसर्वेषुसादेवीयत्स्वरूपिणी ॥
यदाकारेणकुरुतेप्रादुर्भावंमहेश्वरी ॥ २ ॥ तान्नःसर्वान्समाख्याहिदेवीमाहात्म्यमिश्रितान् ॥ यथाचयेनयेनेहपूजितासंस्तुतापिहि ॥ ३ ॥ मनोरथान्पू-
रयतिभक्तानांभक्तवत्सला ॥ तन्नःशुश्रूषमाणानांदेवीचरितमुत्तमम् ॥ ४ ॥ वर्णयस्वकृपासिंधोयेनाप्रोतिसुखंमहत् ॥ श्रीनारायण उवाच ॥ आकर्ण-
यमहर्षेत्वंचरितं पापनाशनम् ॥ ५ ॥ भक्तानांभक्तिजननंमहासंपत्तिकारकम् ॥ जगद्योनिर्महातेजाब्रह्मलोकपितामहः ॥ ६ ॥ आविरासीन्नाभिपद्मा
देवदेवस्यचक्रिणः ॥ सचतुर्मुखआसाद्यप्रादुर्भावंमहामते ॥ ७ ॥ मनुंस्वायंभुवंनामजनयामासमानसात् ॥ समानसोमनुःपुत्रोब्रह्मणःपरमेष्ठिनः ॥ ८ ॥
शतरूपांचतत्पत्नीजज्ञेधर्मस्वरूपिणीम् ॥ समनुःक्षीरसिंधोश्चतीरेपरमपावने ॥ ९ ॥ देवीमाराधयामासमहाभाग्यफलप्रदाम् ॥ मूर्तिचमृन्मर्यातस्या
विधायपृथिवीपतिः ॥ १० ॥ उपासतेस्मतांदेवींवाग्भवंसजपन्नरहः ॥ निराहारोजितश्वासोनियमव्रतकर्षितः ॥ ११ ॥ एकपादेनसंतिष्ठन्धरायामनिशं
स्थिरः ॥ शतवर्षजितःकामःक्रोधस्तेनमहात्मना ॥ १२ ॥ भेजेस्थावरतांदेव्याश्चरणौचितयन्नृहदि ॥ तस्यतत्तपसादेवीप्रादुर्भूताजगन्मयी ॥ १३ ॥ उवाचवचनं
दिव्यंवरंवरयभूमिप ॥ ततआनंदजनकंश्रुत्वावाक्यंमहीपतिः ॥ १४ ॥ वरयामासतान्नृहत्स्थान्नवरानमरदुर्लभान् ॥ मनुरुवाच ॥ जयदेविविशाल-
क्षिजयसर्वांतरस्थिते ॥ १५ ॥ मान्येपूज्येजगद्धात्रिसर्वमंगलमंगले ॥ त्वत्कटाक्षावलोकनेनपद्मभूःसृजतेजगत् ॥ १६ ॥ तन्पालयत्येवहरःसं-
तेक्षणात् ॥ शचीपतिस्त्रिलोक्याश्चशासकोभवदाज्ञया ॥ १७ ॥ प्राणिनःशिक्षयत्येवदंडेनचपरेतराट् ॥ यादसा ॥ तन्पालनं
॥ १८ ॥ कुरुतेसकुबेरोऽपिनिधीनांपतिरव्ययः ॥ हुतभुग्नैर्ऋतोवायुरीशानःशेषएवच ॥ १९ ॥ त्वदंशसंभवाएवत्व-
देविवरोदेयोऽस्तिसांप्रतम् ॥ २० ॥

प्रश्नवीजमुपलभ्यनारदःपृच्छति नारायणधराधारंति ॥ १ ॥ २ ॥ तान्नःसर्वानिति ॥ तान्सर्वानाकारानित्यर्थः किंचयेनयेनमंत्रेणस्-
येनेति ॥ ३ ॥ शुश्रूषमाणानामितिबहुवचनंभक्त्यतिशयेनगौरवद्योतनार्थं भक्त्यतिशयनद्योतनेएवपर्यवस्यति ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७
॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ मादृशमस्मदादीनाम् ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥

प्रह्लाःमहांतः ॥ २१ ॥ २२ ॥ भवतांजायताम् ॥ २३ ॥ २४ ॥ इति श्रीदेवीभागवततिलके दशमस्कंधे प्रथमोऽध्यायः ॥ १

तदा प्रह्लाःसर्गकार्ये विघ्नान्श्यन्तु मे शिवे ॥ वाग्भवस्याऽपि मंत्रस्य ये केचिदुपसेविनः ॥ २१ ॥ तेषां सा-
विपठन्ति श्रावयन्ति च ॥ २२ ॥ तेषां लोके भुक्तिमुक्ति सुलभे भवतां शिवे ॥ जातिस्मरणं भवत्कृत्वं सौष्ठव-
चास्तु हि ॥ पुत्रपौत्रसमृद्धिश्च जायेदित्येवमेव च ॥ २४ ॥ इति श्रीदेवीभागवतमहापुराणे दशमस्कंधे प्रथमोऽध्या-
हावाहो सर्वमेतद्भविष्यति ॥ यत्त्वया प्रार्थितं तत्ते ददामि मनुजाधिप ॥ १ ॥ अहं प्रसन्ना दैत्येन्द्रनाशनाऽमो व विक्रमा ।
म् ॥ २ ॥ राज्यं निष्कण्टकं तेऽस्तु पुत्रावंशकरा अपि ॥ मयि भक्तिर्दृढा त्वत्समोक्षांति सत्पदे भवेत् ॥ ३ ॥ एवं वरान्महात्मने ॥ ४ ॥
स्तुमनोरेव जगाम विन्ध्यपर्वतम् ॥ ४ ॥ योऽसौ विन्ध्याचलो रुद्रः कुंभोद्भवमहर्षिणा ॥ भानुमार्गावरो धार्थप्रवृत्तोगगनं स्पृशन् ॥ ५ ॥ साविन्ध्यवासिनी वि-
ष्णोरनुजावरदेश्वरी ॥ बभूव पूज्या लोकानां सर्वेषां मुनिसत्तम ॥ ६ ॥ ऋषय उचुः ॥ को सौ विन्ध्याचलः सूतकिमर्थं गगनं स्पृशन् ॥ भानुमार्गावरो धं च किमर्थं कृ-
तवानसौ ॥ ७ ॥ कथंचनैत्रावरुणिः पर्वतं तं महोन्नतम् ॥ प्रकृतिस्थं च कारेति सर्वविस्तरतो वद ॥ ८ ॥ न हितृप्यामहे साधो त्वदास्य गलितामृतम् ॥ देव्याश्च रि-
त्ररूपाख्यं पीत्वा तृष्णा प्रवर्धते ॥ ९ ॥ सूत उवाच ॥ आसीद्विन्ध्याचलो नाम मान्यः सर्वधराभृताम् ॥ महावनसमूहाढ्यो महापादपसंवृतः ॥ १० ॥ सुपु-
ष्पितैरनेकैश्चलतागुल्मैस्तु संवृतः ॥ मृगावराहामहिषा व्याघ्राः शार्दूलका अपि ॥ ११ ॥ वानराः शशकाः क्रक्षाः शृगालाश्च समंततः ॥ विचरन्ति सदा हृष्टाः
पुष्टा एव महोद्यमाः ॥ १२ ॥ नदीनदजलाक्रांतो देवगंधर्वकिन्नरैः ॥ अप्सरोभिः किंपुरुषैः सर्वकामफलदुमैः ॥ १३ ॥ एतादृशे विन्ध्यनगे कदाचित् पर्यटन-
हीम् ॥ देवर्षिः परमप्रीतो जगाम स्वेच्छया मुनिः ॥ १४ ॥ तं दृष्ट्वा सनगो मंथुर्तूर्णमुत्थाय संभ्रमात् ॥ पाद्यमर्घ्यं तथा दत्त्वा वरासनमथार्पयत् ॥ १५ ॥
सुखोपविष्टं देवर्षिं प्रसन्नं न गञ्ज चिवान् ॥ विन्ध्य उवाच ॥ देवर्षे कथ्यतां जात आगमः कुत उत्तमः ॥ १६ ॥ तवाऽऽगमनतो जातमनर्घ्यं मम मंदिरम् ॥ तव
चक्रमणं देवाऽभयार्थं हियथारवेः ॥ १७ ॥ अपूर्वयन्मनोवृत्तं तद्ब्रूहि मम नारद ॥ नारद उवाच ॥ ममाऽऽगमनमिंद्रारे जातं स्वर्णगिरेरथ ॥ १८ ॥ तत्र दृष्ट्वा मया
लोकाः शक्राग्रियमपाशिनाम् ॥ सर्वेषां लोकपालानां भवनानि समंततः ॥ १९ ॥

वती तदाह श्रीदेव्युवाच भूमिपालेति ॥ १ ॥ २ ॥ सत्पदे ब्रह्मपदे ॥ ३ ॥ ४ ॥ कुंभोद्भवोऽगस्तिः ॥ गगनमंतरिक्षम् ॥ स्पृशन् व्यापयन् ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ मैत्रावरुणिरगस्तिः ॥ प्रकृतिस्थं
यथापूर्वस्वभावस्थम् ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ इंद्रोऽग्निः शत्रुर्घस्यपर्वतपक्षच्छेदकत्वादिद्रस्यपर्वतारित्वम् ॥ स्वर्णगिरेः सुमेरोः ॥ १८ ॥ १९ ॥

अग पर्वत ॥ इतिचोक्त्वेतिसूतवाक्यम् ॥ आविशतुत्यक्तवान् ॥ २० ॥ शैलराट्विंध्याद्विः ॥ देवऋषेइत्यत्रऋत्यऋइतिप्रकृतिभावः ॥ २१ ॥ उक्तवचनम् ॥ २२ ॥ गुरुःपिता ॥ २३ ॥ आवस
योमृहम् ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ एवंमानाभिमानंतमिति ॥ मानेनाभिमानोयस्यतम् ॥ नकैश्चिदपिप्रपंचेऽभिमानःकर्तव्यइतिशास्त्रमर्थादा तथापिसोभिमानं करोतीति तत्क्षणसंजाताश्चयें
णमयोच्छासज्जितस्त्यक्तइतिभावः ॥ तपोबलवतामस्माकम् ॥ २८ ॥ निजंगृहंब्रह्मलोकम् ॥ ॥ इतिश्रीदेवीभागवततिलकेदशमस्कंधेद्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥ ॥ ६९ ॥ ॥ पंचविंशति

मयाहृष्टानिर्विध्यागनानाभोगप्रदानेच ॥ इतिचोक्त्वाब्रह्मयोनिःपुनरुच्छासमाविशत् ॥ २० ॥ उच्छ्रसंतंमुनिं हृष्ट्वा पुनःपप्रच्छशैलराट् ॥ उच्छासकार
णंकितद्ब्रह्मदेवऋषेमम ॥ २१ ॥ इत्याकर्ण्यनगस्योक्तं देवर्षिरमितद्युतिः ॥ अब्रवीच्छ्रयतां वत्सममोच्छासस्यकारणम् ॥ २२ ॥ गौरीगुरुस्तुहिमवाञ्छिव
स्यश्चशुरःकिल ॥ संवधित्वात्पशुपतेः पूज्य आसीत्क्षमाभृताम् ॥ २३ ॥ एवमेवचकैलासःशिवस्यावसथःप्रभुः ॥ पूज्यःपृथ्वीभृतांजातो लोकेपापौवदारणः
॥ २४ ॥ निषधःपर्वतोनीलोगंधमादनएवच ॥ पूज्याःस्वस्थानमासाद्यसर्वएवक्षमाभृतः ॥ २५ ॥ यंपर्येतिचविश्वात्मासहस्रकिरणःस्वराट् ॥ सग्रहर्क्षगणो
पेतःसोयंकनकपर्वतः ॥ २६ ॥ आत्मानंमनुतेश्रेष्ठंवरिष्ठंचधराभृताम् ॥ सर्वेषामहमेवाग्र्योनास्तिलोकेषुमत्समः ॥ २७ ॥ एवंमानाभिमानंतंस्मृत्वोच्छासोमयो
ज्जितः ॥ अस्तुनैतावताकृत्यंतपोबलवतांनग ॥ २८ ॥ प्रसंगतोमयोक्तंतेगमिष्यामिनिजंगृहम् ॥ इतिश्रीदेवीभागवतमहापुराणेदशमस्कंधेद्वितीयो
ध्यायः ॥ २ ॥ ॥ सूतउवाच ॥ एवंसमुपदिश्यायं देवर्षिः परमःस्वराट् ॥ जगामब्रह्मणोलोकंस्वैरचारीमहामुनिः ॥ १ ॥ गतेमुनिवरेविंध्याश्चिंतालेभेनपायिनी
म् ॥ नैवशांतिसलेभेचसदांतःकृतशोचनः ॥ २ ॥ कथंकिंत्वत्रमेकार्यंकथंमेरुंजयाम्यहम् ॥ नैवशांतिलेभेनाऽपिस्वास्थ्यंमेमानसेभवेत् ॥ ३ ॥ “ धिगुत्साहं
चमानंचधिङ्मेकीर्तिंचधिकुलम् ॥ ” धिग्वलंमेपौरुषंधिक्स्मृतंपूर्वैर्महात्मभिः ॥ एवंचितयमानस्यविंध्यस्यमनसिरुफुटम् ॥ ४ ॥ प्रादुर्भूतामतिःकार्येकर्तव्ये
दोषकारिणी ॥ मेरुंप्रदक्षिणांकुर्वन्नित्यमेवादिकाकरः ॥ ५ ॥ सग्रहर्क्षगणोपेतःसदाहृष्यत्ययंनगः ॥ तस्यमार्गस्यसंरोधंकरिष्यामिनिजैःकरैः ॥ ६ ॥ तदानि
द्धोद्युमणिःपरिक्रामेत्कथंनगम् ॥ एवंमार्गेनिरुद्धेतुमयादिनकरस्यच ॥ ७ ॥ भग्नदपोदिव्यनगोभविष्यतिविनिश्चितम् ॥ एवंनिश्चित्यविंध्याद्विःखंसुर
बृधेभुजैः ॥ ८ ॥ महोन्नतैःशृंगवरैःसर्वव्याप्यव्यवस्थितः ॥ कदोदेष्यतिभास्वांस्तंरोधयिष्याम्यहंकदा ॥ ९ ॥

भिःश्लोकैरर्धश्लोकाधिकैरथ ॥ भानुमार्गनिरोधश्चविंध्येनकृतउच्यते ॥ १ ॥ नारदगमनोत्तरंजातंवृत्तग्राह एवंसमुपदिशेति ॥ १ ॥ चिंतालेभेसजातीयस्यसुमेरो
त्यर्थः ॥ अंतरभ्यंतरेकृतंशोचनंशोकोयेनसः ॥ २ ॥ अत्रकिंकार्यंकथंवाकर्तव्यमित्यर्थः ॥ ३ ॥ ४ ॥ दोषकारिणीअपराधकारिणी ॥ ५ ॥ तेनकारणेनसदाऽप्य
याचतस्यसूर्यस्यगतिनिषेधमयोक्तंप्रदक्षिणासंभवादर्थान्तस्याभिमानो नष्टःस्यादित्यभिप्रायंविंध्यस्याह तस्यमार्गस्येति ॥ ६ ॥ ७ ॥ भुजैःशृंगैः ॥ ८ ॥ ९ ॥

॥ १० ॥ ११ ॥ नलिनीसंविता ॥ १२ ॥ प्राह्वेति प्राह्वपरालम्भ्याह्वविभागे ॥ १३ ॥ कथं व्यंचवर्धयन्सन् ॥ एवंक्रमेणवियोगिनीविराहणः ॥
 स्यायभास्करः कुशान्तरप्रदिशविहाययाम्यामसंबन्धिनीं दक्षिणदिशं गतुं प्रतस्थे प्रस्थानं कृतवानितिसमुदा ॥ १४ ॥ कथं भूतां वियोगिनीं चिरकालीनविरहात्कामिनीमिव
 कुरिति ॥ अथादिति शेषः ॥ व्यजिज्ञपद्विज्ञापितवान् ॥ १५ ॥ त्वदत्तां प्रदक्षिणां प्रेप्सुस्तस्या इच्छावानित्यर्थः ॥ अनुरागः ॥ १७ ॥ १८ ॥ देवचरित्रमेवापवादयति ॥ १९ ॥
 एवं संचितयानस्य साव्यतीयाय शर्वरी ॥ प्रभातं विमलं जज्ञो दिशो विति मिराः करैः ॥ १० ॥ कुर्वन्सनिर्गतो भानुरुदयायोदये गिरौ ॥
 भो भानुकरैः शुभैः ॥ ११ ॥ विकासं नलिनी भेजे मीलनं च कुमुद्वती ॥ स्वानिकार्याणि सर्वे च लोकाः समुपतस्थिरे ॥ १२ ॥ हृत्तज्ज्येष्ठभूतवलिदेव ॥
 वर्धयन् ॥ प्राह्वपरालम्भ्याह्वविभागेनात्विषांपतिः ॥ १३ ॥ एवं प्राचीं तथा ग्रेयीं समाश्वास्य वियोगिनीम् ॥ ज्वलन्तो ज्ञेयकालीनविरहादिव कामिनाम्
 ॥ १४ ॥ भास्करोऽथ कुशानोश्च दिशं नूनं विहाय च ॥ याम्यां गतुं ततस्तूर्णं प्रतस्थे कमलाकरः ॥ १५ ॥ न शेकुश्चाग्रतो गतुं ततोऽनूरुर्व्यजिज्ञपत् ॥ अनू
 रुरुवाच ॥ भानोमानोन्नतो विध्यो निरुध्य गगनं स्थितः ॥ १६ ॥ स्पर्धते मेरुणा प्रेप्सुस्त्वदत्तां च प्रदक्षिणाम् ॥ सूत उवाच ॥ अनूरुवाक्यमाकर्ण्य सविता
 ह्यासंचितयन् ॥ १७ ॥ अहोगगनमार्गोऽपि रुध्यते चाऽतिविस्मयः ॥ प्रायः शूरो न किंकुर्यादुत्पथे वर्तमानि स्थितः ॥ १८ ॥ निरुद्धो नो वाजिमार्गो देवां हि
 बलवत्तरम् ॥ राहुबाहुग्रहव्यग्रो यः क्षणं नावतिष्ठते ॥ १९ ॥ सचिरं रुद्धमार्गोऽपि किंकरोति विधिर्वली ॥ एवं च मार्गं सरुद्धे लोकाः सर्वे च सेश्वराः ॥ २० ॥
 नान्वविदंत शरणं कर्तव्यं नान्वपद्यत ॥ चित्रगुप्तादयः सर्वे कालं जानन्ति सूर्यतः ॥ २१ ॥ सरुद्धो विध्यगिरिणा अहो देवविपर्ययः ॥ यदानिरुद्धः सविता गिरि
 णा स्पर्धया तदा ॥ २२ ॥ नष्टः स्वाहास्वधाकारेण नष्टप्रायमभूजगत् ॥ एवं च पाश्चिमा लोका दक्षिणात्यास्तथैव च ॥ २३ ॥ निद्रामीलितचक्षुष्कानि शा
 मेव प्रपेदिरे ॥ प्रांचस्तथोत्तराहाश्च तीक्ष्णतापप्रतापिताः ॥ २४ ॥ मृतानष्टाश्च भग्नाश्च विनाशमभजन् प्रजाः ॥ हाहाभूतं जगत्सर्वं स्वधाकव्यविवर्जितम्
 ॥ २५ ॥ देवाः सेंद्राः समुद्रिग्राः किंकुर्मइति वादिनः ॥ इति श्रीदेवीभागवते महापुराणे दशमस्कंधे देवीमाहात्म्ये तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ ॥ सूत उवाच ॥
 ततः सर्वे सुरगणामहेन्द्रप्रमुखास्तदा ॥ पद्मयोनिं पुरस्कृत्य रुद्रं शरणमन्वयुः ॥ १ ॥ उपतस्थुः प्रणतिभिः स्तौत्रैश्चारुविभूतिभिः ॥ देवदेवं गिरिशयं शशिलो
 लितशेखरम् ॥ २ ॥ देवा ऊचुः ॥ जय देवगणाध्यक्ष उमालालितपत्कज ॥ अष्टसिद्धिविभूतीनां दात्रे भक्तजनायते ॥ ३ ॥

हेन आकलनेन व्यग्रोपियः क्षणमात्रमपि नावतिष्ठते स्थिरो भवति तादृशः स इत्यन्वयः ॥ किंकरोति न किंचित्कर्तुं समर्थ इत्यर्थः ॥ यतो विधिर्वली भवति ॥ १९ ॥ २० ॥ कोपि कर्तव्यं नान्वपद्यत न प्राप्तवान् ॥
 ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ इति श्रीदेवीभागवततिलके दशमस्कंधे तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ ॥ एकोनविंशतिश्लोकैर्देवदेवं वृषध्वजम् ॥ स्तुत्वा सर्वे स्ववृत्तांतं कथयामासुरादरात् ॥ १ ॥ एवं जगदु
 पद्रवे सतितदन्तरं जातवृत्तमाह ततः सर्वे इति ॥ १ ॥ २ ॥ पत्कजं कजलं तस्माज्जातं कमलं कजं पच्छब्दः पदं धिश्चरणोऽस्त्रियामिति कोशात्पादवाची चरणकमलमित्यर्थः ॥ ३ ॥ ॥ ६१ ॥

॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ ॥ इति श्रीदेवीभागवततिलके दशमस्कंधे चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ ६४ ॥

महामायाविलसितस्थानाय परमात्मने ॥ वृषांकायामरेशाय कैलासस्थितिशालिने ॥ ४ ॥ अहिर्बुध्याय मान्याय मनवेमानदायिने ॥ अजायबहुरूपा
यस्वात्मारामाय शंभवे ॥ ५ ॥ गणनाथाय देवाय गिरिशाय नमोस्तुते ॥ महाविभूतिदात्रे ते महाविष्णुस्तुताय च ॥ ६ ॥ विष्णुहृत्कंजवासाय महायोगर
ताय च ॥ योगगम्याय योगाय योगिनां पतये नमः ॥ ७ ॥ योगीशाय नमस्तुभ्यं योगानां फलदायिने ॥ दीनदानपरायापि दयासागरमूर्तये ॥ ८ ॥
आर्तिप्रशमनायो प्रवीर्याय गुणमूर्तये ॥ वृषध्वजाय कालाय कालकालाय ते नमः ॥ ९ ॥ सूत उवाच ॥ एवंस्तुतः सर्वदेवेशो यज्ञभुग्भिर्वृषध्वजः ॥ प्राह गंभीरया
वाचा प्रहसन् विबुधर्षभान् ॥ १० ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ प्रसन्नोऽहं दिवि पदः स्तोत्रेणोत्तमपूरुषाः ॥ मनोरथं पूरयामि सर्वेषां देवतर्षभाः ॥ ११ ॥ देवा उचुः ॥
सर्वदेवेश गिरिश शशि मौलिविराजित ॥ आर्तानां शंकरस्त्वं च शंविधेहि महाबल ॥ १२ ॥ पर्वतो विंध्यनामास्ति मेरुद्वेषामहोन्नतः ॥ भानुमार्गो निरोद्धा
हिसर्वेषां दुःखदोऽनघ ॥ १३ ॥ तद्बद्धिस्तं भयेशानसर्वकल्याणकृद्भव ॥ भानुसंचाररोधेन कालज्ञानं कथं भवेत् ॥ १४ ॥ नष्टस्वाहास्वधाकारे लोके कः
शरणं भवेत् ॥ अस्माकं च भयार्तानां भवानेव हि दृश्यते ॥ १५ ॥ दुःखनाशकरो देव प्रसीद गिरिजापते ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ नाऽस्माकं शक्तिरस्तीह त्राया
द्धिस्तं भवेत्सुराः ॥ १६ ॥ इममेव च वंदामो भगवंतं रमाधवम् ॥ सोऽस्माकं प्रभुरात्मा च पूज्यः कारणरूपधृक् ॥ १७ ॥ गोविंदो भगवान् विष्णुः सर्वपापिनी
कारणः ॥ तं गत्वा कथयिष्यामः सदुःखांतो भविष्यति ॥ १८ ॥ इत्येवमार्कण्यगिरिशभाषितं देवाश्च सेंद्राः सपयोजसंभवाः ॥ रुद्रं पुरस्कृत्य च वेधिगुत्साहं
कुण्डलोकं प्रति जग्मु रंजसा ॥ १९ ॥ इति श्रीदेवीभागवते महापुराणे दशमस्कंधे चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ सूत उवाच ॥ ते गत्वा देवदेवेशं रमाः कार्यं कर्तव्ये
म् ॥ विष्णुं कमलपत्राक्षं ददृशुः प्रभयान्वितम् ॥ १ ॥ स्तोत्रेण तुष्टुवुर्भक्त्या गद्गदस्वरसत्कृताः ॥ देवा उचुः ॥ ज्ञात्वा गिरेशं मे शास्त्रमहापुरुषम् ॥ तदा गि
दैत्यारो कामजनकसर्वकामफलप्रद ॥ महावराहगोविंदमहायज्ञस्वरूपक ॥ ३ ॥ महाविष्णो ध्रुवेशाऽऽद्यजगदुत्पन्नं दमरण ॥ मया नित्याद्रिः खंहर
राधाररूपक ॥ ४ ॥ सत्यव्रतधराधीशमत्स्यरूपाय ते नमः ॥ जयाऽकूपारदैत्यारो सुरकार्यसमर्पक ॥ ५ ॥ जयाऽऽदिदैत्यनाशार्थमादिमूकररूपधृक् ॥ ६ ॥ मह्युद्धारकृतोद्योग
लेखरूपाय ते नमः ॥ नारसिंहवपुःकृत्वा नाले भेसजातीयस्य सुमेरोर ॥ ७ ॥ जयाऽऽदिदैत्यनाशार्थमादिमूकररूपधृक् ॥ ८ ॥

सप्तविंशतिपदैर्वाप्यर्धश्लोकाधिकैरथ ॥ देवाणां संभवाद् ॥ त्रिमहाविष्णोरिति र्थते ॥
रूप ॥ ५ ॥ ६ ॥ कोलरूपाय महावराय

न प्राय

इत्यश्रवणोत्तरं देवा वैकुण्ठं गता इत्याह ते गत्वा ॥ १ ॥ तेन कारणेन सदाऽऽद्य
ः शृंगैः ॥ ८ ॥ ९ ॥

गाच

॥ १

दे० भा०

॥ ४ ॥

पूजकः अतएव भगवत्या अगस्त्योपासिता लोपा मुद्रोपासितेति नाम ब्रह्मांडपुराणे तंत्रे प्रसिद्धमेवैतत् ॥ ४ ॥ तत्तेजो वंचको विंध्याद्रिवृद्धिखंडकः ॥ ५ ॥ निःश्रेयसो मोक्षस्य पदी स्थानम् ॥ ६ ॥
॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ यस्याऽगस्त्यनक्षत्रस्योदये ॥ १५ ॥ काशपुष्पेति ॥ अगस्त्यनक्षत्रस्योदये काशपुष्पं मुनिपुष्पम् ॥ भाषायां यस्याऽगस्त्यपुष्पमिति

श्रीभगवानुवाच ॥ याकर्त्री सर्वजगतामाद्याचकुलवर्धनी ॥ देवी भगवती तस्याः पूजकः परमद्युतिः ॥ ४ ॥ अगस्त्यो मुनिवर्योऽसौ वाराणस्यां समासते ॥
तत्तेजो वंचकोऽगस्त्यो भविष्यति सुरोत्तमाः ॥ ५ ॥ तं प्रसाद्य द्विजवरमगस्त्यं परमौजसम् ॥ याचध्वं विबुधाः काशीं गत्वानिःश्रेयसः पदीम् ॥ ६ ॥ सूत उ
वाच ॥ एवं समुपदिष्टास्ते विष्णुना विबुधोत्तमाः ॥ प्रतीताः प्रणताः सर्वे जग्मुर्वाराणसीं पुरीम् ॥ ७ ॥ क्षणेन विबुधश्रेष्ठा गत्वा काशीपुरीं शुभाम् ॥ मणि
कर्णो समाप्नुत्य सचैलं भक्तिसंयुताः ॥ ८ ॥ संतर्प्य देवांश्च पितृन्दत्त्वा दानं विधानतः ॥ आगत्य मुनिवर्यस्य चाऽऽश्रमं परमं महत् ॥ ९ ॥ प्रशांतं थापदा की
र्णनानापादपसंकुलम् ॥ मयूरैः सारसैर्हंसैश्चक्रवाकैरुपाश्रितम् ॥ १० ॥ महावरहैः कोलैश्च व्याघ्रैः शार्दूलैरपि ॥ मृगैरुरुभिरत्यर्थखड्गैः शरभकैरपि दु
॥ ११ ॥ समाश्रितं परमया लक्ष्म्या मुनिवरं तदा ॥ दंडवत्पतिताः सर्वे प्रणमुश्च पुनः पुनः ॥ १२ ॥ जयद्विजगताधीशमान्य पूज्यधरा सुर ॥ वातापी वनमोऽ
यनमस्ते कुंभयोनये ॥ १३ ॥ लोपा मुद्रापते श्रीमन्मित्रावरुणसंभव ॥ सर्वविद्यानिधेऽगस्त्य शास्त्रयोनेन मोस्तुते ॥ १४ ॥ यस्योदये प्रसन्नाः ॥ दु
ज्ज्वलभांज्यपि ॥ तोयानितो यराशीनां तस्मै तुभ्यं नमोऽस्तुते ॥ १५ ॥ काशपुष्पविकासाय लंकावासप्रियाय च ॥ जटामंडलयुक्ताय सशिषने रुवाच ॥
स्तुते ॥ १६ ॥ जयसर्वामरस्तव्यगुणराशे महामुने ॥ वरिष्ठाय च पूज्याय सस्त्रीकाय नमोऽस्तुते ॥ १७ ॥ प्रसादः क्रियतां स्वामिन् वयं त्वां शरीरं च पृच्छं च
स्तराच्छैलजादुःखात्पीडिताः परमद्युते ॥ १८ ॥ इत्येवं संस्तुतोऽगस्त्यो मुनिः परमधार्मिकः ॥ प्राह प्रसन्नयावाचा विहसन् द्विजमन्त्रमः ॥ १९ ॥ गिणाधिपो भा
भवंतः परमश्रेष्ठा देवास्त्रिभुवने श्वराः ॥ लोकपाला महात्मानो निग्रहानुग्रहक्षमाः ॥ २० ॥ योऽमरावत्यधीशानः ॥ त्रितापस्यः अस्ति चेदुच्यतां देवाः करि
यद्वारिसशक्रो मरुतां पतिः ॥ २१ ॥ वैश्वानरः कृशानुर्हि हव्यकव्यवहोऽनिशम् ॥ मुखं सर्वामराणां हि सोऽग्निः किंतु ॥ २२ ॥ तस्योदये प्रसन्नाः ॥
मः सर्वेषां कर्मसाक्षिकः ॥ दंडव्यग्रकरो देवः किंतु स्यादसुकरं सुराः ॥ २३ ॥ तथाऽपि यदि देवेशः कार्यमच्छन्ति ॥ २४ ॥ तत्रोपदेशकर्त्रे ॥ शिव
प्यामिनसंशयः ॥ २४ ॥ एवं मुनिवरे ॥ अनिशम्य विबुधवर्षभाः ॥ प्रत्येकं प्रणयो द्विजाः कार्यं निजगदुर्निजं ॥ इतोरा ॥ २५ ॥

संज्ञाभवति तत्काशपुष्पं तस्य विकाशो भवति ॥ ततो हेतोः काशपुष्पविकासाय ॥ लंका ॥ शिवमनमभिर्भूतं स्य सरामचंद्रोदयं ॥ २३ ॥ २४ ॥ प्रतीता ॥
गीतायां स्पष्टमेतत् ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ भाषोद ॥ २३ ॥ २४ ॥ प्रतीता ॥
॥ २३ ॥ २४ ॥ प्रतीता ॥ २५ ॥

॥ २६ ॥ २७ ॥ इति श्रीदेवीभागवततिलके दशमस्कंधे षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥ ॥ षड्विंश
दाह सूत उवाच इति वचनमिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ एतस्य विग्रहस्य किं कारणं

विवर्धः श्लोकाः क्रियन्ते ॥ मु
नेव तत्कारणं स्तमित्याह आ

स्वामुनिर्यत्कृतवांस्त
वम् ॥ ८ ॥ ९ ॥

महर्षेर्विन्ध्यगिरिणा विरुद्धोऽर्कविनिर्गमः त्रैलोक्यं तेन संविष्टं हाहाभूत् ॥ २६ ॥ तद्वृद्धिस्तंभ
स्त्यनूनं न भविष्यति ॥ २७ ॥ एतदेवाऽस्मदीयं च कार्यं कर्तव्यमस्ति हि ॥ इति श्रीदेवीभागवते महादशमस्कंधे
इति वाक्यं सत्यं विबुधानां द्विजोत्तमः ॥ करिष्ये कार्यं मे तद्वदप्रत्युवाच ततो मुनिः ॥ १ ॥ अंगीकृते तदा कार्यं मुनिन
बुद्धिं जसत्तमाः ॥ २ ॥ ते देवाः स्वानि धिष्ण्यानि भोजिरे मुनिवाक्यतः ॥ पत्नीं मुनिवरः श्रीमानुवाच नृपकन्यकाम्
कारकः ॥ भानुमार्गनिरोधेन कृतो विन्ध्यमहीभृता ॥ ४ ॥ आज्ञातं कारणं तच्च स्मृतं वाक्यं पुरातनम् ॥ काशीमुद्दिश्य यद्वा तं कु
अविमुक्तं न मोक्तव्यं सर्वथैव मुमुक्षुभिः ॥ किंतु विघ्ना भविष्यंति काश्यानि वसतां सताम् ॥ ६ ॥ सोत्तरायो मया प्राप्तः काश्यानि वसतां प्रिये ॥ इत्येव मु
क्त्वा भार्यातां मुनिः परमतापनः ॥ ७ ॥ मणिकर्ण्यं समाप्नुत्य दृष्ट्वा विश्वेश्वरं विभुम् ॥ दंडपाणिं समभ्यर्च्य कालराजं समागतः ॥ ८ ॥ कालराजमहाबाहो
भक्तानां भयहारक ॥ कथं दूरयसे पुर्याः काशी पुर्यास्त्वमीश्वरः ॥ ९ ॥ त्वं काशीवासि विघ्नानां नाशको भक्त रक्षकः ॥ मां किंदूरयसे स्वामिन् भक्तातिविनिवा
रक ॥ १० ॥ परापवादो नोक्तो मे न पैशुन्यं न चानृतम् ॥ केन कर्मविपाकेन काश्यादूरं करोषि माम् ॥ ११ ॥ एवं प्रार्थ्य च तं कालनाथं कुंभोद्भवो मुनिः ॥ जगा
मसाक्षि विघ्ने शं सर्वविघ्ननिवारणम् ॥ १२ ॥ तं दृष्ट्वा भ्यर्च्य संप्रार्थ्य ततः पुर्या विनिर्गतः ॥ लोपामुद्रापतिः श्रीमानगस्त्योदक्षिणां दिशम् ॥ १३ ॥ काशीविर
हसंतो महाभाग्यनिधिर्मुनिः ॥ संस्मृत्यानुक्षणं काशीं जिगाम सहभार्याया ॥ १४ ॥ तपोयानमिवाऽऽरुह्य निमिषार्धेन वै मुनिः ॥ अग्रे ददर्श तं विन्ध्यं रुद्रां वरम
थोन्नतम् ॥ १५ ॥ चकंपे चाचलस्तूर्णं दृष्ट्वा ग्रे स्थितं मुनिम् ॥ गिरिः खर्वतरो भूत्वा विवक्षुरवनीमिव ॥ १६ ॥ दंडवत्पतितो भूमौ साष्टांगं भक्तिभाविताः ॥ तं दृष्ट्वा
नम्रशिखरं विन्ध्यं नाम महागिरिम् ॥ १७ ॥ प्रसन्नवदनोऽगस्त्यो मुनिर्विन्ध्यमथाऽब्रवीत् ॥ वत्सैवं तिष्ठता वत्त्वं यावदागम्यते मया ॥ १८ ॥ अशक्तोऽहं गंडशैलारोह
णे तव पुत्रक ॥ एवमुक्त्वा मुनिर्याम्यदिशं प्रति गमोत्सुकः ॥ १९ ॥ आरुह्य तस्य शिखराण्यवारुहदनुक्रमात् ॥ गतो याम्यदिशं चापि श्रीशैलं प्रेक्ष्य वर्त्मनि ॥ २० ॥

॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ तप एव योग एव यानं यस्य ॥ योगशक्त्या क्षणार्धेन गत इत्यर्थः ॥ २५ ॥ किमर्थं खर्वतरो जात इति चेत् तत्रोत्प्रेक्षा माह विवक्षुरवनीमिवेति ॥ अवनीं पृथिवीं
किंचिद्रहस्यं कर्णे विवक्षुर्वक्तुमिच्छुरिव ॥ अतिशयेन नम्रो जात इति तात्पर्यम् ॥ २६ ॥ तदेवाह ॥ दंडवदिति ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ अवारुहत्पृथिवीं प्रत्यवातरदित्यर्थः ॥ २० ॥ ॥ ६९ ॥

सटी०द०

अ० ८

शमेवनारदेन नारायण उच्यते पृष्ठमिदं व्याह एवमाह ततो हेतोः च स्यादिभूतस्य स्वायं भुवमनोः वास च्छति नारद इत्यन्वयः ॥ २ ॥ स तनहे नारायण ॥ ३ ॥ ४ ॥ शिवः हि साङ्गः ॥ १० ॥ जीर्णप
रिणीति ॥ यादश्महे क्वया सुमध्ये तारिणीति ॥ १९ ॥ २ तारो विषाय मन्वंतराधिपत्यदंद गेति मान् ॥ १ ॥ तारामह विद्योपासको यमिति भावः ॥ ११ ॥ १२ ॥ तत् पुनः अयः कंसमनु

CC-0 Shri Krishna Museum Kurukshetra. Digitized by eGangotri

॥ १६ ॥ चतुर्थामनुगन्तव्यः ॥ १७ ॥ नगरं शम्भुं ध्वजम् ॥ तत्र दक्षिणामूर्तिसंदि
 तामसानुजः पूर्वोक्तं प्रियव्रतसुतस्तोमसः ॥ १८ ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ तित्तेदधुः रीभागवतति
 राज्योत्थान्याः सोप्याजगामपदः ॥ १९ ॥ धर्माकामराजकूटजापरायणः ॥ वासंतेशार
 नेकूलेसमाराज्यमन्मयीम् ॥ २० ॥ उत्पाद्यनिजभार्यायां जगामावरमुत्तमम् ॥ पंचमोमनुराख्यातोरेवतस्तामसानुजः ॥ २१ ॥ काल
 मनुपमाम् ॥ तस्याप्रसादमासाद्यनत्वास्तोत्रैरनुत्तमैः ॥ २२ ॥ अकंटकमहद्राज्यं बुभुजे गतसाध्वसः ॥ २३ ॥ उत्पाद्यनिजभार्यायां जगामावरमुत्तमम् ॥ पंचमोमनुराख्यातोरेवतस्तामसानुजः ॥ २४ ॥ काल
 ॥ २० ॥ उत्पाद्यनिजभार्यायां जगामावरमुत्तमम् ॥ पंचमोमनुराख्यातोरेवतस्तामसानुजः ॥ २१ ॥ काल
 बीजं परमवाग्दर्पदायकं साधकाश्रयम् ॥ २२ ॥ एतदाराधनादापस्वाराज्यार्द्धिमनुत्तमाम् ॥ बलमप्रहतं लोके सर्वसि
 रकालीनां पुत्रपौत्रमयीं शुभाम् ॥ धर्मान्वयस्य व्यवस्थाप्यविषयानुपभुज्य च ॥ २४ ॥ जगामाऽप्रतिमः शूरो महेंद्रालयमुत्तमम् ॥ इति श्रीदेवीभागवते महा
 पुराणे दशमस्कंधे षष्ठोऽध्यायः ॥ ८ ॥ ॥ श्रीनारायण उवाच ॥ अथातः श्रूयतां चित्रं देवीमाहात्म्यमुत्तमम् ॥ अंगपुत्रेण मनुनायथाऽऽसंराज्यमुत्तम
 म् ॥ १ ॥ अंगस्य राज्ञः पुत्रोऽभूच्छाशुपो मनु रूतमः ॥ पृष्ठः सुपुलहं नाम ब्रह्मर्षिं शरणं गतः ॥ २ ॥ ब्रह्मर्षे त्वामहं प्रातः शरणं प्रणतार्तिहन् ॥ शायिमर्किक
 रं स्वामिन्येनाहं प्राप्नुयां श्रियम् ॥ ३ ॥ मेदिन्याश्चाधिपत्यं मे स्याद्यथावदखंडितम् ॥ अव्याहतं भुजवलं शस्त्रास्त्रनिपुणं क्षमम् ॥ ४ ॥ संततिश्चिरकाली
 नाऽप्यखंडं वय उत्तमम् ॥ अंतोऽपवर्गलाभश्च स्यात्तथोपदिशाऽद्य मे ॥ ५ ॥ इत्येवं वचनं तस्य मनोः कर्णपथेऽभवत् ॥ प्रत्युवाच मुनिः श्रीमान् देव्याः संराध
 नं परम् ॥ ६ ॥ राजन्नाकर्णय चो मम श्रोत्रसुखं महत् ॥ शिवामाराधयाऽद्य त्वं तत्प्रसादादिदं भवेत् ॥ ७ ॥ चाक्षुष उवाच ॥ कीदृगाराधनं देव्यास्तस्याः
 परमपावनम् ॥ केनाकारेण कर्तव्यं कारुण्याद्रुतमहं हि ॥ ८ ॥ मुनिरुवाच ॥ राजन्नाकर्णय तां देव्याः पूजनं परमव्ययम् ॥ वाग्भवं बीजमव्यक्तं संजप्य म
 निशंतथा ॥ ९ ॥ त्रिकालं संजपन्मर्त्यो भुक्तिमुक्तिं लभेत्तु हि ॥ नवीजं वाग्भवादयस्तस्मिन् राजन्यनंदन ॥ १० ॥ जपात्सिद्धिं करं वीर्यं बलवृद्धिं करं परम् ॥
 एतस्य जपात्पाप्मोऽपि सृष्टिकर्ता महाबलः ॥ ११ ॥ विष्णुर्यजपतः सृष्टिपालकः परिकीर्तितः ॥ महेश्वरोऽपि संहर्ता यजपादभवन्नृप ॥ १२ ॥ लोकपा
 लास्तथाऽप्येऽपि निग्रहानुग्रहक्षमाः ॥ यदाश्रयादभूवंस्ते बलवीर्यमदोद्धताः ॥ १३ ॥

यथावद्वर्ण्यते यत्र देवीमाहात्म्यविस्तरः ॥ १ ॥ अवशिष्टपृष्ठमनोः कथामाह अथात इति ॥ २ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ अपवर्गलाभो मोक्षलाभोऽस्तेत्यादित्यर्थः ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥
 वाग्भवं बीजं महासरस्वतीदेवता ॥ १० ॥ पाद्मः पद्मसंभवो ब्रह्मा ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥

कोला... ॥ कोला... १७ ॥ नगर... ॥
हिणी... ॥ तस्मै...

अरीणामद्वेषानि सक्ते भुक्त्वा... ॥ तस्यैकदाव... स्तेकोलाविध्वंसिनो नृपाः...

राज्ञो मानसस्य हि ॥ ९ ॥ १७ ॥ ॥ नामराजासैन्यसमावृतः ॥ निर्ययौ नगरात्स्व...

तः ॥ आसन्त्येति भिश्चैव तस्य कोशगतं धनम् ॥ ११ ॥ हतं सर्वमशेषेण तदाऽतप्यत भूमिपः ॥ निष्क...

ऽश्वमथाऽऽसन्त्यगमामिषतो वनम् ॥ एकाकी विजनेऽरण्येव भ्रामोद्धांतमानसः ॥ १३ ॥ मुनेः कस्यचिदागत्य स्वा...

निशिष्यगणैर्युतम् ॥ १४ ॥ उवासकंचित्कालं सराजापरमशोभने ॥ आश्रमे मुनिवर्यस्य दीर्घदृष्टेः सुमेधसः ॥ १५ ॥ एकदा समहीपालो मुनिं पूजावसान...

के ॥ कालगत्वा प्रणम्याऽऽशुपप्रच्छ विनयान्वितः ॥ १६ ॥ मुनेर्मम मनोदुःखं वाधते चाधिसंभवम् ॥ ज्ञात तत्त्वस्य भू...

शत्रुभिर्निर्जितस्यापि हतराज्यस्य सर्वशः ॥ तथापि ते पुमनसि मम त्वं जायते स्फुटम् ॥ १८ ॥ किं करोमि क्व गच्छामि कथं श...

दवेद विदांवर ॥ १९ ॥ मुनिरुवाच ॥ आकर्ण्य महीपालमहाश्चर्यकरं परम् ॥ देवीमाहात्म्यमतुलं सर्वकामप्रदं परम् ॥ २० ॥ जगन्मयी महामाया वि...

ष्णुब्रह्महरोद्भवा ॥ सा बलादपहृत्यैव जंतूनां मानसानि हि ॥ २१ ॥ मोहाय प्रति संयच्छेदिति जानीहि भूमिप ॥ सा सृजत्यखिलं विश्वं सा पालयति सर्वदा ॥

॥ २२ ॥ संहारे हररूपेण संहर्त्यैव भूमिप ॥ कामदात्री महामाया कालरात्रिर्दुरत्यया ॥ २३ ॥ विश्वसंहारिणी काली कमला कमलालया ॥ तस्यां सर्वं...

जगज्जातं तस्यां विश्वं प्रतिष्ठितम् ॥ २४ ॥ लयमेष्यति तस्यां च तस्मात्सैव परात्परा ॥ तस्या देव्याः प्रसादश्च यस्योपरि भवेन्नृप ॥ २५ ॥ स एव मोहमत्येति ना...

न्यथा धरणीपते ॥ ॥ इति श्रीदेवीभागवते महापुराणे दशमस्कंधे दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ॥ राजोवाच ॥ कासा देवी त्वया प्रोक्ता ब्रूहिकालविदांवर ॥

कामो हयति सत्त्वानि कारणं किं भवो द्विज ॥ १ ॥ कस्मादुत्पद्यते देवी किं रूपा सा किमात्मिका ॥ सर्वमाख्याहि भूदेव कृपया मम सर्वतः ॥ २ ॥

॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ ब्रह्मविष्णुहराणामुद्भवो जन्मयस्याः सकाशादित्यर्थः ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ इति श्रीदेवीभागवततिलके दशमस्कंधे
दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ ॥ ६९ ॥ ॥ चतुस्त्रिंशन्महापद्यैस्त्रैलोक्यक्षेमकारकम् ॥ महाकालीचरित्रं च संक्षेपेणाऽत्र कथ्यते ॥ १ ॥ मुनिवाक्यं श्रुत्वा राजापृच्छति कासा देवीति ॥
सत्त्वानि जीवान् ॥ कारणं किं मोहने इत्यर्थः ॥ १ ॥ २ ॥

॥ ३॥ ४ ॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ निद्रालक्षणयानिद्राधिष्ठात्रीमहाकालीभगवतीप्रथमचरित्रदेवताम् ॥ अतएवसर्वप्रसूतिकामितिविशेषसंगच्छते ॥ १० ॥ समुद्रशयने ॥ समुद्रवंत्यस्माद्रूतजा
तानीतिसमुद्रः परमात्मा सशयनवासस्थानं यस्याः ॥ ब्रह्मरूपिणीत्यर्थः ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ एकाद्वितीया ॥ एकस्वरूपा एकसंख्यारूपा ॥ सद्वितीयाद्वितीयमायावस्तुसहिता ॥ द्रया
मुनिरुवाच ॥ राजन्देव्याः स्वरूपं ते वर्णयामि निशामय ॥ तथा चोत्पत्तितादेवी येन वासा जगन्मयी ॥ ३॥ यदानारायणो देवो विश्वं संहृत्य योगराट् ॥ आस्तीर्य
शेषं भगवान्समुद्रे निद्रितोऽभवत् ॥ ४ ॥ तदा प्रस्वापवशगो देवदेवो जनार्दनः ॥ तत्कर्णमलसंजातौ दानवौ मधुकैटभौ ॥ ५ ॥ ब्रह्माणं हंतुमुद्युक्तौ दानवौ
चोररूपिणौ ॥ तदा कमलजो देवो दृष्ट्वा तौ मधुकैटभौ ॥ ६ ॥ निद्रितं देवदेवं शं चितामापदुरत्ययाम् ॥ निद्रितो भगवानीशो दानवौ च दुरासदौ ॥ ७ ॥ किंकरो
मिक्रगच्छामि कथं शर्मलभे ह्यहम् ॥ एवं चितयतस्तस्य पद्मयोनेर्महात्मनः ॥ ८ ॥ बुद्धिः प्रादुरभूता तदा कार्यप्रसाधिनी ॥ यस्यावशंगतो देवो निद्रितो भ
गवान्हरिः ॥ ९ ॥ तां देवीं शरणं यामि निद्रां सर्वप्रसूतिकाम् ॥ ब्रह्मोवाच ॥ देवदेवि जगद्धात्रिभक्ताभीष्टफलप्रदे ॥ १० ॥ जगन्माये महामाये समुद्रशयने
महनीयामहाराध्यामायामधुमतीमही ॥ परापराणां सर्वेषां परमात्वं प्रकीर्तिता ॥ ११ ॥ लजापुष्टिः क्षमाकीर्तिः कांतिः कारुण्यं यहा ॥ कमनीया जगद्रं
जाग्रदादिस्वरूपिणी ॥ १२ ॥ परमापरमेशानी परनंदापरायणा ॥ एकाऽप्येकस्य रूपा च सद्वितीया दयात्मिका ॥ १३ ॥ त्रयवर्गनिलया तुर्या तुर्य
त्मिका ॥ पंचमी पंचभूतेशी पष्ठी पष्ठेश्वरी ति च ॥ १४ ॥ सप्तमी सप्तवारे शी सप्तसप्तवरप्रदा ॥ अष्टमी वसुनाथा च नवरा ॥ १५ ॥ नवरा ॥ दशमी दशदिक्पूज्या दशाशा व्यापिनी रिमा ॥ १६ ॥ एकादशी तिथिप्रीतिक्षितौ ॥
गणाधिपा ॥ १७ ॥ द्वादशी द्वादशभुजा द्वादशादित्यजन्मभूः ॥ त्रयोदशी तिथिप्रीतिक्षितौ ॥ १८ ॥ एकादशी तिथिप्रीतिक्षितौ ॥ १९ ॥ द्वादशी तिथिप्रीतिक्षितौ ॥ २० ॥ त्रयोदशी तिथिप्रीतिक्षितौ ॥ २१ ॥ चतुर्दशी तिथिप्रीतिक्षितौ ॥ २२ ॥ पौर्णमासी तिथिप्रीतिक्षितौ ॥ २३ ॥ अश्विनी तिथिप्रीतिक्षितौ ॥ २४ ॥ एतानि महाबल
त्रयीवेदत्रयीत ॥ २५ ॥ एतानि महाबल ॥ २६ ॥ एतानि महाबल ॥ २७ ॥ एतानि महाबल ॥ २८ ॥ एतानि महाबल ॥ २९ ॥ एतानि महाबल ॥ ३० ॥ एतानि महाबल ॥ ३१ ॥ एतानि महाबल ॥ ३२ ॥ एतानि महाबल ॥ ३३ ॥ एतानि महाबल ॥ ३४ ॥ एतानि महाबल ॥ ३५ ॥ एतानि महाबल ॥ ३६ ॥ एतानि महाबल ॥ ३७ ॥ एतानि महाबल ॥ ३८ ॥ एतानि महाबल ॥ ३९ ॥ एतानि महाबल ॥ ४० ॥ एतानि महाबल ॥ ४१ ॥ एतानि महाबल ॥ ४२ ॥ एतानि महाबल ॥ ४३ ॥ एतानि महाबल ॥ ४४ ॥ एतानि महाबल ॥ ४५ ॥ एतानि महाबल ॥ ४६ ॥ एतानि महाबल ॥ ४७ ॥ एतानि महाबल ॥ ४८ ॥ एतानि महाबल ॥ ४९ ॥ एतानि महाबल ॥ ५० ॥ एतानि महाबल ॥ ५१ ॥ एतानि महाबल ॥ ५२ ॥ एतानि महाबल ॥ ५३ ॥ एतानि महाबल ॥ ५४ ॥ एतानि महाबल ॥ ५५ ॥ एतानि महाबल ॥ ५६ ॥ एतानि महाबल ॥ ५७ ॥ एतानि महाबल ॥ ५८ ॥ एतानि महाबल ॥ ५९ ॥ एतानि महाबल ॥ ६० ॥ एतानि महाबल ॥ ६१ ॥ एतानि महाबल ॥ ६२ ॥ एतानि महाबल ॥ ६३ ॥ एतानि महाबल ॥ ६४ ॥ एतानि महाबल ॥ ६५ ॥ एतानि महाबल ॥ ६६ ॥ एतानि महाबल ॥ ६७ ॥ एतानि महाबल ॥ ६८ ॥ एतानि महाबल ॥ ६९ ॥ एतानि महाबल ॥ ७० ॥ एतानि महाबल ॥ ७१ ॥ एतानि महाबल ॥ ७२ ॥ एतानि महाबल ॥ ७३ ॥ एतानि महाबल ॥ ७४ ॥ एतानि महाबल ॥ ७५ ॥ एतानि महाबल ॥ ७६ ॥ एतानि महाबल ॥ ७७ ॥ एतानि महाबल ॥ ७८ ॥ एतानि महाबल ॥ ७९ ॥ एतानि महाबल ॥ ८० ॥ एतानि महाबल ॥ ८१ ॥ एतानि महाबल ॥ ८२ ॥ एतानि महाबल ॥ ८३ ॥ एतानि महाबल ॥ ८४ ॥ एतानि महाबल ॥ ८५ ॥ एतानि महाबल ॥ ८६ ॥ एतानि महाबल ॥ ८७ ॥ एतानि महाबल ॥ ८८ ॥ एतानि महाबल ॥ ८९ ॥ एतानि महाबल ॥ ९० ॥ एतानि महाबल ॥ ९१ ॥ एतानि महाबल ॥ ९२ ॥ एतानि महाबल ॥ ९३ ॥ एतानि महाबल ॥ ९४ ॥ एतानि महाबल ॥ ९५ ॥ एतानि महाबल ॥ ९६ ॥ एतानि महाबल ॥ ९७ ॥ एतानि महाबल ॥ ९८ ॥ एतानि महाबल ॥ ९९ ॥ एतानि महाबल ॥ १०० ॥ एतानि महाबल ॥

३९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥

॥ ३६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ वाहनेनसिंहेन ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥
 ततो धूम्राक्षनामानदैत्यदैत्यपतिः प्रभुः ॥ आदिदेश शृणु वचो धूम्राक्षममचाहृतः ॥ ६६ ॥ तांदुष्ठां केशपाशेषु धृत्वा प्यानीयतां मम ॥ समीपमविलंबेन
 शीघ्रं गच्छ स्वमेपुरः ॥ ६७ ॥ इत्यादेशं समासाद्य दैत्यैः शेषधूम्रलोचनः ॥ पृथ्यासुराणां सहितः सहस्राणां महाबलः ॥ ६८ ॥ तुहिना चलमासाद्य देव्याः
 सविधमेव सः ॥ उच्चैर्देवीं जगादा शुभजदैत्यपतिं शुभे ॥ ६९ ॥ शुभं नाम महावीर्यं सर्वभोगानवाप्नुहि ॥ नो चेत्केशान् गृहीत्वा त्वान्नेप्ये दैत्यपतिं प्रति ॥ ७० ॥
 इत्युक्त्वा सा ततो देवी दैत्येन त्रिदशारिणा ॥ उवाच दैत्ययदूषेत तत्सत्यं ते महाबल ॥ ७१ ॥ राजा शुभासुरस्त्वं च किं करिष्यसि तद्वद ॥ इत्युक्तो दैत्यपोऽधावतू
 र्णं शस्त्रसमन्वितः ॥ ७२ ॥ भस्मसात्तंच काराशु हुंकारेण महेश्वरी ॥ ततः सैन्यं वाहनेन देव्या भयं महीपते ॥ ७३ ॥ दिशो दशाभजच्छीघ्रं हाहाभूतमचेत
 नम् ॥ तद्वृत्तांतं समाश्रुत्य स शुभो दैत्यराट्त्रिभुः ॥ ७४ ॥ चुकोप च महाकोपाद्भु कुटीकुटिलाननः ॥ ततः कोपपरीतात्मा दैत्यराजः प्रतापवान् ॥ ७५ ॥ चं
 डं मुंडं रक्तवीजं क्रमतः प्रेषयद्विभुः ॥ ते च गत्वा त्रयो दैत्य त्रिकांता वहुविक्रमाः ॥ ७६ ॥ देवीं ग्रहीतुमारब्धयत्नास्ते ह्यभवन्बलात् ॥ तत्स्थानात् एवासौ जग
 द्वात्रीमदोत्कटा ॥ ७७ ॥ शूलं गृहीत्वा वेगेन पातयन् वक्ष्यन्तले ॥ ७८ ॥ त्रिभुवन्धुत्वा दैत्यांस्त्रीन्दान्नेश्वरौ ॥ ७९ ॥ यश्च निशुंभश्च समाजग्मतु
 रोजसा ॥ निशुंभश्च निशुंभश्च कृत्वा युद्धं महोत्कटं ॥ ८० ॥ निहतौ च तत्सादरुणा ॥ ८१ ॥ शराज्जगन्मयी ॥ ८२ ॥
 विबुधैः संस्तुता तद्वत्साक्षाद्वागीश्वरी परा ॥ एवं प्रशंसिता ॥ ८३ ॥ सवा नम्रा ॥ ८४ ॥ तत्तत्कमेन च ॥ पराजिता ॥
 देवी जगत्सर्गकरोति च ॥ ८५ ॥ पालनं ग ॥ ८६ ॥ दशवर्षं स्व ॥ ८७ ॥ तत्तत्कमेन च ॥ पराजिता ॥
 विधास्यति ॥ श्रीनारायण उवाच ॥ ८८ ॥ इति ॥ ८९ ॥ तत्तत्कमेन च ॥ पराजिता ॥
 नाश्च समाहितः ॥ ९० ॥ देवी मुनि ॥ ९१ ॥ तत्तत्कमेन च ॥ पराजिता ॥
 ॥ प्रादुर्भव प्र ॥ ९२ ॥ तत्तत्कमेन च ॥ पराजिता ॥
 वाच ॥ राज ॥ ९३ ॥ तत्तत्कमेन च ॥ पराजिता ॥
 मासाद्य स ॥ ९४ ॥ तत्तत्कमेन च ॥ पराजिता ॥
 जगमादशने ॥ ९५ ॥ तत्तत्कमेन च ॥ पराजिता ॥

॥ १३ ॥ इति
पञ्चमः सर्गः

एवंतेवर्णितः ॥ ११ ॥ उन्मी
शोऽध्यायः ॥ १२ ॥ ॥ श्रोतुं श्रुतुत्वा
पुत्राः पद्मिलोदयाः ॥ करुपथपु ॥ त्वत्
निराहाराजितश्वासाः पूजाचक्रुस्ततः सि ॥
तपःसारामहावलाः ॥ ६ ॥ जीर्णपर्णाशनावा
तांसदा ॥ विमलामतिरुत्पन्नासर्वमोहविनाशि
नंसंजगामाशुतदद्भुतमिवाभवत् ॥ एवंद्वादशवर्षा ॥ १० ॥ तुष्टुर्भक्तिमन्त्राः करुणाभावसंयुताः ॥ राजपुत्राञ्जुः ॥ महेश्वरिजयेशानिपरमेकरुणालये ॥ ११ ॥ वाग्भवाराधनप्रीतिभिरप्रतिपादिते ॥
कृत्कारविग्रहेदेविकृत्कारप्रीतिदायिनि ॥ १२ ॥ कामराजमनोमोददायिनीश्वरतोपिणि ॥ महामायेमोदपरेमहासाम्राज्यदायिनि ॥ १३ ॥ विष्णुवर्कहरश
क्रादिस्वरूपेभोगवर्धिनि ॥ एवंस्तुताभगवतीराजपुत्रैर्महात्मभिः ॥ १४ ॥ प्रसादसुमुखीदेवीप्रोवाचवचनंशुभम् ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ राजपुत्रामहात्मानो
भवन्तस्तपसायुताः ॥ १५ ॥ निष्कल्मषाः शुद्धयिजातावैमदुपासनात् ॥ वरंमनोगतंसर्वयाचध्वमविलंबितम् ॥ १६ ॥ प्रसन्नाऽहंप्रदास्यामियुष्माकं
मनसिस्थितम् ॥ राजपुत्राञ्जुः ॥ देविनिष्कटंकराज्यंसंततिश्चिरजीविनी ॥ १७ ॥ भोगाअव्याहताः कामंयशस्तेजोमतिश्चह ॥ अकुण्ठितत्वंसर्वेषामेषएव
वरोहितः ॥ १८ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ एवमस्तुचसर्वेषांभवतांयन्मनोगतम् ॥ अथान्यदपिमेवाक्यंश्रूयतामादरादिदम् ॥ १९ ॥ भवन्तःसर्वेएवैतेमन्वन्तर
पतीश्वराः ॥ संतत्यादीर्ययाभोगैरनेकैरपिसंगमः ॥ २० ॥ अखण्डितवलैश्चर्ययशस्तेजोविभूतयः ॥ भवितारोमत्प्रसादाद्राजपुत्राःक्रमेणतु ॥ २१ ॥
॥ तथाचमनुः सर्वभूतस्थमात्मानंसर्वभूतानिचात्मनि ॥ संपश्यन्नात्मनाजीवैःस्वाराज्यमधिगच्छतीति ॥ ८ ॥ तदद्भुतमिवेति ॥ यद्योगादिभिरपिस्तुनप्राप्यतेतत्केवलंभगवत्पाराधनंनाऽऽत्मस्व
रूपंलब्धमित्याश्चर्यलोकानामभवदित्यर्थः ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ ॥ २२ ॥

श्रीनारायण उवाच ॥ एतैर्भ्यो वरान्दत्त्वा भ्रामरी जगदं विका ॥ अंतर्धानं जगमाऽऽशुभक्त्या तैः संस्तुता सती ॥ २२ ॥ ते राजपुत्राः सर्वेऽपि तस्मिन् अन्म
न्यनुत्तमम् ॥ राज्यं महीगतान् भोगान् बुभुजुश्च महौजसः ॥ २३ ॥ संततिं चाऽखंडितां ते समुत्पाद्य महीतले ॥ वंशं संस्थाप्य सर्वेऽपि मनुनां पतयोऽभवन् ॥
॥ २४ ॥ भवांतरे क्रमेणैव सावर्णिपदभागिनः ॥ प्रथमो दशसावर्णिर्नवमो मनुरीरितः ॥ २५ ॥ अव्याहतवलो देव्याः प्रसादादभवद्भिभुः ॥ द्वितीयो मेरुसाव
र्णिर्दशमो मनुरेव च ॥ २६ ॥ बभूवमन्वन्तरपो महादेवी प्रसादतः ॥ तृतीयो मनुराख्यातः सूर्यसावर्णिनामकः ॥ २७ ॥ एकादशो महोत्साहस्तपसा स्वे
न भावितः ॥ चतुर्थश्चंद्रसावर्णिर्द्वादशो मनुरादिभुः ॥ २८ ॥ देवीसमाराधनेन जातो मन्वन्तरे श्वरः ॥ पंचमोरुद्रसावर्णिस्त्रयोदशमनुः स्मृतः ॥ २९ ॥ म
हाबलो महासत्त्वो बभूव जगदीश्वरः ॥ षष्ठश्च विष्णुसावर्णिश्चतुर्दशमनुः कृती ॥ ३० ॥ बभूव देवीवरतोजगतां प्रथितः प्रभुः ॥ चतुर्दशैते मनवो महातेजो व
लैर्युताः ॥ ३१ ॥ देव्याराधनतः पूज्या वंद्या लोकेषु नित्यशः ॥ महाप्रतापिनः सर्वे भ्रामर्यास्तु प्रसादतः ॥ ३२ ॥ नारद उवाच ॥ केयं सा भ्रामरी देवी कथं
जाता किमात्मिका ॥ तदा ख्यानं वद प्राज्ञविचित्रं शोकनाशकम् ॥ ३३ ॥ न तृप्तिमधिगच्छामि पिवन्देवी कथामृतम् ॥ अमृतं पिबेत्तत्पुनर्युनाऽस्य श्रवण
तोयतः ॥ ३४ ॥ श्रीनारायण उवाच ॥ शृणु नारद ॥ भ्रामरी जगन्मातृर्विचेष्टितम् ॥ अर्चित्याव्यक्तरूपाया विचित्रमोक्षदायुः ॥ यद्यच्च रित्रं श्री
देव्यास्तत्सर्वलोकहेतवे ॥ निर्व्याजयाकरुणया ॥ ३५ ॥ पूर्वदैत्यो महानास ॥ त्वो महाबलः ॥ संस्थाने देवद्वेषी म
हाखलः ॥ ३७ ॥ स देवाञ्जेतुकामश्च चकार पर ॥ हृष्टमनसो विष्टरश्रवसं शिवः ॥ ३८ ॥ स तदा भविष्यात् ॥ ३९ ॥ तदा भविष्यात् ॥ ४० ॥ पक्र
र्णाशनो योगी संनिरुध्य मरुद्वृण ॥ ४१ ॥ दशवर्षसहस्रा ॥ ४२ ॥ पवनभोजनः ॥ दशवर्षसहस्रा ॥ ४३ ॥ किमिदं किमिदं चेत्ति देवाः सर्वे चक्र ॥ ४४ ॥ एतस्मात्प्राज्ञविराट् सूत्रात् ॥ ४५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ४६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ४७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ४८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ४९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ५९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ६९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ७९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ८९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ९९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १०९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ११० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १११ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ११२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ११३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ११४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ११५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ११६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ११७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ११८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ ११९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १२९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १३९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४६ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४७ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४८ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १४९ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १५० ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १५१ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १५२ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १५३ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १५४ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १५५ ॥ नमः श्रीकालिके मातुः ॥ १५६

[illegible]

वदशतिनः ॥ ४६ ॥

सुधाधारः ॥ ४७ ॥ उन्मी

शाश्वतम् ॥ दृष्ट्वास्थाननामाऽथस्तुत्वा

॥ ५० ॥ ब्रह्मविष्णुमहेशाद्याः ॥ ५१ ॥

ऽऽग्रहप्रकुर्वतिबुद्धिमंतोजनाः ॥ ५२ ॥

वाचतुष्पाद्भ्योनोभयाकारतस्तथा ॥ भवेन्मे

चोऽब्रवीत् ॥ ५३ ॥ दत्त्वावरंजगामाऽऽशुपद्मज

णोवरदर्पितः ॥ आगत्यतेऽसुराः सर्वेदैत्ये शतं प्रचक्रिरे ॥ ५४ ॥ दूतं च प्रनयामासुर्युद्धार्थं मम रावतीम् ॥ दूतवाक्यं न दाश्रत्वा द

ध्वजगामाऽऽशुब्रह्मणः सदनं प्रति ॥ ब्रह्मविष्णुपुरस्कृत्य जग्मुस्ते शंकरालयम् ॥ ५५ ॥ विचारं च क्रिरेतत्र वधार्थं ते सुरद्रुहान् ॥ एतस्मिन् तत्र दैत्यसेना समावृ

तः ॥ ५६ ॥ अरुणाख्यादैत्यराजो जगामाऽऽशुत्रिविष्टपम् ॥ सूर्येन्दुयमवह्नीनामधिकारान् पृथक् पृथक् ॥ ५७ ॥ स्वयं च कारतपसानां च स्वयं यरो मुने ॥ स्वस्व

स्थानच्युताः सर्वे नमुः कलासमंडलम् ॥ ५८ ॥ शशंसुः शंकरं देवाः स्वस्वदुःखं पृथक् पृथक् ॥ महान्विचारस्तत्राऽऽसीत् किं कर्तव्यमतः परम् ॥ ५९ ॥ न युद्धेन

च शस्त्रास्त्रैर्न पुंभ्योनापियोपितः ॥ द्विपाद्भ्यो वाचतुष्पाद्भ्योनोभयाकारतोऽपि वा ॥ ६० ॥ मृत्युर्भवेदिति ब्रह्मा प्रोवाच वचनं यतः ॥ इति चिंता तुराः सर्वे कर्तुं किंचि

ब्रचक्षमाः ॥ ६१ ॥ एतस्मिन् समये तत्र वाग्भूदशरीरिणी ॥ भजध्वं भुवने शानीं सावः कार्यं विधास्यति ॥ ६२ ॥ गायत्री जपसंस्तोदैत्यराज्यदितां त्यजेत् ॥ मृ

त्युयोग्यस्तदा भूयादित्युच्चैस्तोपकारिणी ॥ ६३ ॥ श्रुत्वा देवीं तथा वाणीं मंत्रयामासुरादृताः ॥ बृहस्पतिं समाहूय वचनं प्राह देवराट् ॥ ६४ ॥ गुरो गच्छ सुराणां तु

कार्यार्थं मसुरं प्रति ॥ यथा भवेच्च गायत्री त्यागस्तस्य तथा कुरु ॥ ६५ ॥ अस्माभिः परमेशानीं सेव्यते ध्यानयोगतः ॥ प्रसन्ना सा भगवती साहाय्यं ते करिष्यति ॥ ७० ॥

अन्यथा द्विपाच्चतुष्पादादीनामपि स्त्रीपुंसोरेवांतर्भावात्तेषां पुनर्ग्रहणं व्यर्थमेव स्यादतएव देव्याः स्त्रीपुरुषैर्भ्रमरैर्दैत्यस्य वधे कृतेऽपि न दोष इति बोध्यम् ॥ ५३ ॥ नोभया द्विपाच्चतुष्पाद्भ्योनोभयाकारतस्तथा ॥ ५४ ॥ दूतं च प्रनयामासुर्युद्धार्थं मम रावतीम् ॥ दूतवाक्यं न दाश्रत्वा द

दे० भा०
॥ ११ ॥

जांबूनदेश्वरी अष्टमस्कंधोक्तजंवादनेश्वरीमित्यर्थः ॥ ७१ ॥ देवीमखः पूर्वोक्तोदेवीयज्ञः ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ अरातिः शत्रुः ॥ तथाचशत्रुगृहेतवागमनमनुचितमितिभावः ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ तत्याजेति ॥
ननुबृहस्पतिवाक्यश्रवणमात्रेणकथंतेनस्वेष्टदेवतागायत्रीत्यक्तेतिचेत्स्वेष्टदेवतात्यागोभवतुसर्वस्वनाशोवाभवतुतथाऽपिदेवपक्षपातित्वंनस्वीकरिष्यामीत्याशयात् ॥ इत्थंदेवद्वेषेऽपिकारणंतुमोहितोदे
वमाययेतिमूलेएकोक्तम् ॥ देवसेवयाजांबूनदेश्वरीप्रसन्नोदित्यंमोहसचमोहितोदैत्यएवमभिमानेनगायत्रीतत्याजेतितदर्थः ॥ ननुदेव्यापिस्वोपासकोदैत्यःकथंमोहितइतिचेन्न ॥ सकामस्तमसायु
इत्यादिश्यगुरुसर्वजगमुर्जाबूनदेश्वरीम् ॥ सास्मान्दैत्यभयत्रस्तान्पालयिष्यतिशोभना ॥ ७१ ॥ तत्रगत्वातपश्चर्याचक्रुःसर्वेसुनिष्ठिताः ॥ मायावीजजपा
सक्तादेवीमखपरायणाः ॥ ७२ ॥ बृहस्पतिस्ततःशीघ्रंजगामाऽसुरसन्निधौ ॥ आगतंमुनिवर्यंतंप्रच्छास्यसदैत्यराट् ॥ ७३ ॥ मुनेकुत्राऽगमःकस्मात्कि
मर्थमितिमेवद ॥ नाहंयुष्मत्पक्षपातीप्रत्युतारातिरेवच ॥ ७४ ॥ इतितस्यवचःश्रुत्वाप्रोवाचमुनिनायकः ॥ अस्मत्सेव्याचयादेवीसात्वयापूज्यतेऽनिशम् ॥
॥ ७५ ॥ तस्मादस्मत्पक्षपातीनभवेस्त्वंकथंवद ॥ इतितस्यवचःश्रुत्वामोहितोदेवमायया ॥ ७६ ॥ तत्याजपरमंमंत्रमभिमानेनसत्तम ॥ गायत्रीत्यागतो
दैत्योनिस्तेजस्कोवभूवह ॥ ७७ ॥ कृतकार्योगुरुस्तस्मात्स्थानान्निर्गतवान्पुनः ॥ ततोवृत्तांतमखिलंकथयामासवज्रिणे ॥ ७८ ॥ संतुष्टास्तेसुराःसर्वे
भोजिरेपरमेश्वरीम् ॥ एवंबहुगतेकालेकस्मिंश्चित्समयेमुने ॥ ७९ ॥ प्रादुरासीजगन्माताजगन्मंगलकारिणी ॥ कोटिसूर्यप्रतीकास्तोदिकंर्षसुंदरा ॥
॥ ८० ॥ चित्रानुलेपनादेवीचित्रवासोयुगान्विता ॥ विचित्रमाल्याभरणाचित्रभ्रमरमुष्टिका ॥ ८१ ॥ वरामयशाशांत ॥ सागरा ॥ नानाभ्र
मरसंयुक्ता ॥ पमालाविराजिता ॥ ८२ ॥ भ्रमरीभिर्विचित्राभिरसंख्याभिःसमावृता ॥ भ्रमरैर्गायमानैः ॥ ईंकारमन्त्रपुराजित ॥ समंततःपरिवृता
कोटिकोटिभिरंघ्रिका ॥ सर्वशृंगारवेपाद्यासर्ववेदमनसोविष्टरश्रवसंशिव ॥ त्रिकासर्षमयीसर्वमं ॥ मणि ॥ सर्वदं ॥ तत्रतिकरमुशीतले ॥ ८६ ॥
दृष्ट्वातांतरलात्मानोदेवाब्रह्मपुरोहितान् ॥ तुष्टश्चिन्तयेजमप्राज्ञविराट्मूत्रात् ॥ ८६ ॥ तेषां ॥ ८७ ॥ तत्ता ॥ कृत्यायांपूज्यर्षसहस्रा ॥ ८८ ॥
नमःकमलपत्राक्षिसर्वाधारेनमोऽस्तुते ॥ ८९ ॥ नमःश्रीकालिकेमातेश्वरी ॥ नमःश्रीसमंदि ॥ नमःश्रीनैक ॥ गिराहारोयतसहितोहंसस
दिरहितेदुष्ट ॥ धनागले ॥ निर्गतेमगम्ने ॥ तस्योदित ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥
तइतिपूर्वोक्तवचः ॥ तस्मादस्मत्पक्षपातीनभवेस्त्वंकथंवद ॥ इतितस्यवचःश्रुत्वाप्रोवाचमुनिनायकः ॥ अस्मत्सेव्याचयादेवीसात्वयापूज्यतेऽनिशम् ॥ ७५ ॥ तस्मादस्मत्पक्षपातीनभवेस्त्वंकथंवद ॥ इतितस्यवचःश्रुत्वामोहितोदेवमायया ॥ ७६ ॥ तत्याजपरमंमंत्रमभिमानेनसत्तम ॥ गायत्रीत्यागतो
दैत्योनिस्तेजस्कोवभूवह ॥ ७७ ॥ कृतकार्योगुरुस्तस्मात्स्थानान्निर्गतवान्पुनः ॥ ततोवृत्तांतमखिलंकथयामासवज्रिणे ॥ ७८ ॥ संतुष्टास्तेसुराःसर्वे
भोजिरेपरमेश्वरीम् ॥ एवंबहुगतेकालेकस्मिंश्चित्समयेमुने ॥ ७९ ॥ प्रादुरासीजगन्माताजगन्मंगलकारिणी ॥ कोटिसूर्यप्रतीकास्तोदिकंर्षसुंदरा ॥
॥ ८० ॥ चित्रानुलेपनादेवीचित्रवासोयुगान्विता ॥ विचित्रमाल्याभरणाचित्रभ्रमरमुष्टिका ॥ ८१ ॥ वरामयशाशांत ॥ सागरा ॥ नानाभ्र
मरसंयुक्ता ॥ पमालाविराजिता ॥ ८२ ॥ भ्रमरीभिर्विचित्राभिरसंख्याभिःसमावृता ॥ भ्रमरैर्गायमानैः ॥ ईंकारमन्त्रपुराजित ॥ समंततःपरिवृता
कोटिकोटिभिरंघ्रिका ॥ सर्वशृंगारवेपाद्यासर्ववेदमनसोविष्टरश्रवसंशिव ॥ त्रिकासर्षमयीसर्वमं ॥ मणि ॥ सर्वदं ॥ तत्रतिकरमुशीतले ॥ ८६ ॥
दृष्ट्वातांतरलात्मानोदेवाब्रह्मपुरोहितान् ॥ तुष्टश्चिन्तयेजमप्राज्ञविराट्मूत्रात् ॥ ८६ ॥ तेषां ॥ ८७ ॥ तत्ता ॥ कृत्यायांपूज्यर्षसहस्रा ॥ ८८ ॥
नमःकमलपत्राक्षिसर्वाधारेनमोऽस्तुते ॥ ८९ ॥ नमःश्रीकालिकेमातेश्वरी ॥ नमःश्रीसमंदि ॥ नमःश्रीनैक ॥ गिराहारोयतसहितोहंसस
दिरहितेदुष्ट ॥ धनागले ॥ निर्गतेमगम्ने ॥ तस्योदित ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥
॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥
तइतिपूर्वोक्तवचः ॥ तस्मादस्मत्पक्षपातीनभवेस्त्वंकथंवद ॥ इतितस्यवचःश्रुत्वाप्रोवाचमुनिनायकः ॥ अस्मत्सेव्याचयादेवीसात्वयापूज्यतेऽनिशम् ॥ ७५ ॥ तस्मादस्मत्पक्षपातीनभवेस्त्वंकथंवद ॥ इतितस्यवचःश्रुत्वामोहितोदेवमायया ॥ ७६ ॥ तत्याजपरमंमंत्रमभिमानेनसत्तम ॥ गायत्रीत्यागतो
दैत्योनिस्तेजस्कोवभूवह ॥ ७७ ॥ कृतकार्योगुरुस्तस्मात्स्थानान्निर्गतवान्पुनः ॥ ततोवृत्तांतमखिलंकथयामासवज्रिणे ॥ ७८ ॥ संतुष्टास्तेसुराःसर्वे
भोजिरेपरमेश्वरीम् ॥ एवंबहुगतेकालेकस्मिंश्चित्समयेमुने ॥ ७९ ॥ प्रादुरासीजगन्माताजगन्मंगलकारिणी ॥ कोटिसूर्यप्रतीकास्तोदिकंर्षसुंदरा ॥
॥ ८० ॥ चित्रानुलेपनादेवीचित्रवासोयुगान्विता ॥ विचित्रमाल्याभरणाचित्रभ्रमरमुष्टिका ॥ ८१ ॥ वरामयशाशांत ॥ सागरा ॥ नानाभ्र
मरसंयुक्ता ॥ पमालाविराजिता ॥ ८२ ॥ भ्रमरीभिर्विचित्राभिरसंख्याभिःसमावृता ॥ भ्रमरैर्गायमानैः ॥ ईंकारमन्त्रपुराजित ॥ समंततःपरिवृता
कोटिकोटिभिरंघ्रिका ॥ सर्वशृंगारवेपाद्यासर्ववेदमनसोविष्टरश्रवसंशिव ॥ त्रिकासर्षमयीसर्वमं ॥ मणि ॥ सर्वदं ॥ तत्रतिकरमुशीतले ॥ ८६ ॥
दृष्ट्वातांतरलात्मानोदेवाब्रह्मपुरोहितान् ॥ तुष्टश्चिन्तयेजमप्राज्ञविराट्मूत्रात् ॥ ८६ ॥ तेषां ॥ ८७ ॥ तत्ता ॥ कृत्यायांपूज्यर्षसहस्रा ॥ ८८ ॥
नमःकमलपत्राक्षिसर्वाधारेनमोऽस्तुते ॥ ८९ ॥ नमःश्रीकालिकेमातेश्वरी ॥ नमःश्रीसमंदि ॥ नमःश्रीनैक ॥ गिराहारोयतसहितोहंसस
दिरहितेदुष्ट ॥ धनागले ॥ निर्गतेमगम्ने ॥ तस्योदित ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥

सटी०द
अ० १३